

Sygn. akt I UK 297/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania K. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 12 lutego 2019 r., sygn. akt XI Ua (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od K. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddział w C. 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 21 czerwca 2018 r. i oddalił odwołanie K. P. wniesione od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 31 sierpnia 2015 r. o odmowie prawa do zasiłku chorobowego w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 24 sierpnia 2015 r.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowił art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Sąd uznał, że do stażu 90 dni nieprzerwanego

ubezpieczenia chorobowego nie można doliczyć zatrudnienia na terenie Republiki Słowackiej w okresie od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 31 maja 2015 r.

Skargę kasacyjną wywiódł ubezpieczony, zarzucił wyrokowi naruszenie:

- art. 316 § 1 k.p.c. - poprzez zaniechanie orzekania na podstawie całokształtu stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy i pominięcie okoliczności, iż w dniu 27 sierpnia 2015r. organ rentowy dokonał ustalenia ustawodawstwa właściwego, zgodnie z art. 16 ust. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr (...) dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr (...) w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L. 284/1 z 30.10.2009r. z późno zm.) w związku z działalnością zawodową wykonywaną w dwóch lub więcej państwach członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii. i uznaniu iż „ubezpieczony nie przedstawił dokumentu, który potwierdziłby, że wobec niego zastosowanie mają przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych innego państwa”.

- art. 6 k.c. poprzez uznanie, iż dokumenty przedłożone przez ubezpieczonego i wskazujące na okoliczność podlegania ubezpieczeniu na terenie Słowacji nie są dowodami wskazującymi na podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu, to jest kwestionowanie przez Sąd treści dokumentu:

a) słowackie formularze stanowiące odpowiednik ZUS RMUA wystawiane przez słowackiego pracodawcę i płatnika składek za okres od listopada 2014 r. do maja 2015 r. wraz z tłumaczeniami przysięgłego języka słowackiego;

b) pismo S. z 22 września 2015 r. i 13 października 2015 r. wraz z tłumaczeniami przysięgłego języka słowackiego wraz z tłumaczeniem przysięgłego języka słowackiego świadectwa pracy oraz zaświadczenia o dochodach.

- art. 19 ust. 2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr (...) z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr (...) w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, poprzez jego błędną interpretację i uznanie, iż to na wniosek ubezpieczonego jest wydawany formularz A1 przy jednoczesnej interpretacji dokonanej przez Sąd Okręgowy w K., iż „formularz A1 (...) jest wydawany na wniosek pracodawcy lub osoby prowadzącej działalność gospodarczą na własny rachunek przez właściwą jednostkę danego państwa”.

Kierując się zgłoszonymi zarzutami ubezpieczony domagał się przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż jest ona uzasadniona, słuszna i zgodna z zasadami współżycia społecznego. Nie budzi wątpliwości okoliczność; iż ubezpieczony wykazał w ramach możliwości, w szczególności poprzez dokumentację potwierdzającą podleganie ubezpieczeniu w Słowacji oraz opłacanie przez słowackiego pracodawcę składek z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia wynikającego z faktu świadczenia pracy w stosunku pracy. Ubezpieczony natomiast nie ponosi odpowiedzialności za fakt współpracy jednostek zakładu ubezpieczeń obu krajów oraz brak przekazania pomiędzy państwowymi instytucjami formularzy A1. Z uwagi na to, w ocenie wnioskodawcy, skarga w myśl art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Oczywistość skargi kasacyjnej ma polegać na tym, że w sprawie zostało dowiedzione podleganie przez wnioskodawcę ubezpieczeniu chorobowemu na terenie Słowacji. Problem w tym, że teza ta jest dyskusyjna. Poza dokumentacją, na którą powołuje się skarżący występują dowody, na które wskazuje Sąd odwoławczy, świadczące o nieuznawaniu tytułu ubezpieczenia wnioskodawcy przez słowackie organy zabezpieczenia społecznego. Jeśli uwzględni się tę okoliczność, to trudno twierdzić, że trafność skargi kasacyjnej jest oczywista.

Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawca, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafność skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sadu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia. Przymierzając tę miarę do rozpoznawanej sprawy staje się jasne, że wniesiony przez ubezpieczonego nadzwyczajny środek odwoławczy nie spełnia kryteriów z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Należy zwrócić uwagę jeszcze na inną kwestię. Według art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to skarga kasacyjna - a nie żądanie strony - powinna być oczywiście uzasadniona. Oznacza to, że między przeświadczeniem, o którym mowa w tym przepisie, a przynajmniej jedną z podstaw skargi kasacyjnej musi istnieć zależność. Poza tym, podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy związany jest również granicami zgłoszonych podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Mając na uwadze przedstawione reguły, trzeba stwierdzić, że powołanie się na art. 316 § 1 k.p.c. jest nieadekwatne. Po pierwsze, za jego pomocą skarżący chce aby Sąd Najwyższy dokonywał oceny materiału dowodowego, co jest niedopuszczalne. Po drugie, przepis ten jest skierowany do sądu pierwszej instancji. W postępowaniu odwoławczym ocena materiału sprawy następuje na podstawie art. 382 k.p.c., którego skarżący w skardze kasacyjnej nie przywołuje.

Podobne uwagi można zgłosić pod adresem zarzutu z art. 6 k.c. Za jego pomocą skarżący chce wykazać, że Sąd odwoławczy błędnie nie uznał za miarodajne dowody przedstawione przez ubezpieczonego. Kwalifikacja ta nie mieści się w dyspozycji tego przepisu, a zatem w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalna. Niezależnie od tego trafny jest pogląd Sądu Okręgowego, że to na ubezpieczonym spoczywa ciężar wykazania, że podlegał ubezpieczeniom społecznym za granicą, gdyż to on z tej okoliczności wywodzi skutki prawne.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr (...) z dnia 16 września 2009 r. na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadcza, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie. Przepis ten skierowany jest zatem do „instytucji właściwej państwa członkowskiego”. Oczywiście jest, że instytucją tą nie jest sąd. Oznacza to, że twierdzenia Sądu Okręgowego w tym zakresie, nie wpływają na rozstrzygnięcia. W sprawie decydujące znaczenie miało bowiem to, czy wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu

społecznemu na Słowacji, a nie to, kto powinien wystąpić z wnioskiem do słowackiej instytucji ubezpieczeniowej o wydanie dokumentu A1. Podleganie ubezpieczeniu społecznemu poza Polską stanowi okoliczność faktyczną. Sąd odwoławczy uznał, że wnioskodawca jej nie wykazał, a Sąd Najwyższy ustaleniem tym jest związany w postępowaniu kasacyjnym. W rezultacie, ewentualne wadliwe rozumienie art. 19 ust. 2 rozporządzenia przez Sąd odwoławczy nie zmienia tego ustalenia faktycznego.

Przedstawione wywody świadczą o tym, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Dlatego orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy rozstrzygnął zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c.